

Kempen zonder Grenzen

Bedrijven willen elkaar opzoeken, overheden faciliteren

Kempen broedplaats voor grensoverschrijdende samenwerking

Meer dan 250 ondernemers, bestuurders en intermediairs uit Nederland en België waren aanwezig op de conferentie Kempen zonder Grenzen op Kempen Airport in Cranendonck. Onder hen ondernemers op zoek naar nieuwe grensoverschrijdende kansen en business-mogelijkheden, bestuurders om van ondernemers te horen waar de kansen en knelpunten liggen en intermediairs om ondernemers bij te staan in hun zoektocht over de grenzen. Innovatiecentra, streekorganisaties en ondernemersplatforms overhandigden aan de drie provincies in Nederland en Vlaanderen een oproep om de grensoverschrijdende samenwerking in de Kempen te ruggensteunen. ‘Als grensoverschrijdende samenwerking ergens mogelijk is, dan wel in de Kempen’.

De Kempen, tussen de Schelde- en Maasvallei, ten zuiden de lijn Tilburg-Eindhoven-Weert tot aan Hasselt, kent een goede sociaaleconomische infrastructuur met veel lokaal ondernemerschap. De urgentie om economisch door te ontwikkelen is groot. Zeker in deze tijd van crisis. De provincies Antwerpen, Belgisch-Limburg en Noord-Brabant alsmede innovatiecentra uit Vlaanderen en Nederland boden met de conferentie Kempen zonder Grenzen ondernemers van beide kanten van de grens een podium voor samenwerking.

“Dit gebied heeft alles in zich om slim te anticiperen op de dynamiek van de wereldhandel. De ligging in de delta achter de grote wereldhavens Antwerpen en Rotterdam is uniek”, aldus Wim van de Donk, commissaris van de Koning in Noord-Brabant. Hij gaf aan dat op de onlangs gehouden Vlaams-Nederlandse top in Maastricht de premiers Rutte en Peeters vaststelden dat Zeeland, Limburg en Brabant veel meer kansen kunnen krijgen voor samenwerking als de grenzen meer openstaan. Volgens Van de Donk is grensoverschrijdende samenwerking in de Kempen kansrijk, “omdat we elkaar in de Kempen vertrouwen. Dat vertrouwen is er van oudsher.”

Kempen zonder Grenzen

Kempen in de spotlight

Burgemeester Marga Vermue van Cranendonck schetste de kansen en mogelijkheden in haar gemeente: “Cranendonck is niet alleen een groene gemeente, maar biedt ook bijzondere mogelijkheden op het vlak van energie, metaal en kennisontwikkeling als onderdeel van Brainport.” Zij wees tevens op geplande ontwikkelingen zoals het recreatiepark Hof van Cranendonck en het Duurzaam Industrierrein Cranendonck (DIC) op het terrein van zinkverwerkende industrie Nyrstar, een industrierrein voor ontwikkeling van bedrijven in milieucategorie vijf.

“Nadat de aandacht voor de Kempen jarenlang achtergebleven is, staan we nu in de spotlights. De sleutel tot succes zit in de grensoverschrijdende samenwerking ‘Kempen zonder Grenzen’. Het is zaak om ideeën, ervaringen en initiatieven te delen. Ondernemers kunnen een krachtig signaal uitzenden naar bestuurders met de boodschap dat zij elkaar over de landsgrenzen al weten te vinden, elkaar versterken, samen doorpakken en kansen grijpen, maar daarbij ook geconfronteerd worden met knelpunten die van bestuurders oplossingen vragen”, aldus Vermue.

Regionale aanpak

Prof. dr. Oedzge Atzema, economisch geograaf verbonden aan de Universiteit van Utrecht, bezocht de Kempen in 1972 als student. Wat hem uit die tijd bijgebleven is en nog steeds van toepassing is: de overweldigende rijkdom aan moderne industrie in alle dorpen en steden in Brabant en Vlaanderen. Op basis van eigen onderzoek constateert hij tevens een sterke economische ontwikkeling vanuit het gebied zelf en dat samenwerking daarin een belangrijke drijfveer is.

“Er is regionale samenwerking, maar is de Kempen ook een regio? De grensafbakening van een regio is altijd vaag, zowel inhoudelijk als administratief. Regio’s zijn gedachteconstructies, geconstrueerde werkelijkheden. Belangrijker is wat de ontwikkelingen zijn in regio’s. Regionale problemen lopen

Kempen zonder Grenzen

dwars door alle bestuurlijke schalen heen en elk probleem heeft zijn eigen schaal. Het gaat erom de dingen op elke schaal met elkaar te verbinden.” De Kempen heeft volgens Atzema de laatste zestig jaar op economisch vlak een structuurverandering doorgemaakt. Het gebied is mondiaal bereikbaar geworden en opgenomen in een steeds grotere schaal. Het aandeel van innovatieve bedrijvigheid groeit nog steeds en er heeft zich een verandering voltrokken van verticale integratie naar bedrijfsnetwerken, waarin bedrijven focussen op een bepaald onderdeel van de waardeketen. Het programma ‘Kempen zonder Grenzen’ moet daar volgens Atzema op inspelen. Atzema hecht daarbij meer belang aan netwerkverbanden dan aan clustering van bedrijven en sectoren.

De oproep

Gedeputeerde van de provincie Antwerpen Ludwig Caluwé, met o.a. economie en innovatie in zijn portefeuille, nam namens de drie provincies de oproep ‘Kempen zonder Grenzen’ in ontvangst.

Wij, de ondertekenaars van Kempen zonder Grenzen, willen volop het Kempens ondernemerschap steunen. De Kempen zien wij als het grensoverschrijdende gebied dat zich uitstrekt over de provincie Antwerpen, (Belgisch-)Limburg en Noord-Brabant. Ondernemerschap zit in de genen van onze streek. Het is terug te vinden bij onze bedrijven, maar ook bij onze kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, burgers en overheden. Het is de reden waarom de Kempen zich in de loop van de tijd in ruimtelijk, economisch en maatschappelijk opzicht heeft ontwikkeld tot een dynamische regio, aantrekkelijk om te ondernemen en te innoveren. We vinden van het van groot belang dat het ondernemerschap en grensoverschrijdende samenwerking wordt versterkt om de toekomst van onze regio als welvarende en duurzame regio te verzekeren. We stellen echter vast dat extra impulsen nodig zijn.

Met het Kempen zonder Grenzen initiatief willen we ondernemers en andere organisaties stimuleren en ondersteunen om door grens- en sector overschrijdende samenwerking tot nieuwe producten en diensten te komen. Waardecreatie staat centraal. We willen een partnerschap ontwikkelen dat de Belgische en Nederlandse ondernemers dichterbij elkaar brengt. Het netwerk staat ondernemers bij met raad en advies en begeleidt ze bij het grensoverschrijdend ondernemen. Het is van belang dat de betrokkenheid van de ondernemers bij de opmaak van dit programma groot is. Daarom wensen we dat de input van de Kempenconferentie die vandaag plaatsvindt maximaal wordt meegenomen. De Kempenconferentie zien we als de start voor de verdere ontwikkeling van het stimuleringsprogramma.

Wij roepen dan ook onze regionale overheden, de Provincies Antwerpen, Belgisch-Limburg en Noord-Brabant, op om:

- het programma "Kempen zonder grenzen" maximaal te ondersteunen én actief uit te dragen
- de mogelijkheden te creëren om een geïntegreerd programma op te stellen én te realiseren. Dit ook met het oog op de komende Europese subsidieprogramma's, waarin grensoverschrijdende samenwerking één van de prioriteiten is.

Ondertekenaars,

Kempen zonder Grenzen		
Provincie Limburg	Provincie Noord-Brabant	Provincie Antwerpen
Werkgeversorganisaties	BZw	via RESOC Kempens
Samenwerkingsverbanden	Streekplatform Brabantse Kempens	IFSCC Kempens
	Streekplatform Roven-Dommel	
Innovatiecentra	Synthes Innovatiecentrum	Innovatiecentrum Antwerpen

Kempen zonder Grenzen

“We willen werk maken van de samenwerking, vooral ook omdat ze kansrijk is. Er heerst hier een sterke ondernemingszin die nauw verbonden is met de regio. Ook Antwerpen is een provincie met streken; we kennen verschillen tussen de gebieden, maar het is opvallend dat de samenwerking tussen ondernemers het sterkst is in de Kempen. Eveneens kenmerkend voor de Kempen is de industrialisatie, die in transitie is en waar samenwerking geboden is. Maar het belangrijkste kenmerk van de Kempen is de bescheidenheid. In Den Haag zal men opgekeken hebben toen Brainport uitgeroepen werd tot slimste regio van de wereld. Het toont aan dat we in de Kempen over goede kennisinstellingen beschikken. Het is aan de provinciale besturen om er de schouders onder te zetten en de samenwerking de nodige ruggensteun te geven. Er komen nieuwe Europese programma's. Wanneer we daar goed op inspelen, moet het mogelijk zijn voor onze samenwerking in Europa aandacht te vinden.”

Reacties van ondernemers:

- “Grenzen zijn bedacht door nationale overheden. Fysiek de grens overgaan is gemakkelijk. Belgen en Nederlanders willen best met elkaar samenwerken.
- “De grens bestaat uit onwetendheid van elkaar over en weer. We zouden beter op de hoogte moeten zijn van elkaars business”.
- “Wanneer je naar competenties, clusters en milieus gaat, dan moet je de grenzen laten vervagen, maar wel herkenbaar zijn in de wereld. Wij hebben die competenties. Landen, bedrijven en mensen moeten dan wel de grenzen laten vervagen en hun bescheidenheid afleggen.”
- “Grensoverschrijdende samenwerking is mooi, maar als puntje bij paaltje komt, zeggen de overheden ‘what’s in it for me?’ Dat leidt tot discussies waardoor we toch allemaal niet die stap voorwaarts zetten.”
- “Overheden moeten niet gaan ondernemen, maar faciliteren. We kunnen het beste halen uit de vastberadenheid en werkkraft van mensen in de regio, omdat de kennisinstellingen hier zo nadrukkelijk aanwezig zijn. We kunnen goed opgeleide mensen laten floreren in een sterk economisch weefsel.”

Kempen zonder Grenzen

Vervolg:

Na afloop van het congres hebben de deelnemende overheden de volgende afspraken gemaakt:

1. Er vindt een uitwisseling plaats tussen Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant en het MKB in de Brabantse Kempen. Organisatie van deze uitwisseling ligt in handen van het Huis van de Brabantse Kempen en Streekhuis Boven-Dommel. Uitwisseling vindt plaats begin 2014.
2. Provincie Belgisch Limburg voert het congres Kempenzondergrenzen op als 'lokaal evenement' in het kader van het Europese programma Open Day's. Zie ook: http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/localevents_map.cfm.
3. In navolging van de oproep gaan de drie provincies samen met de ondertekenaars van de oproep aan tafel om afspraken te maken over verdergaande grensoverschrijdende samenwerking. Met deze samenwerking wordt opnieuw een impuls gegeven aan de Kempen als welvarende en duurzame regio.
4. Provincie Antwerpen organiseert in het najaar van 2014 ook een congres Kempenzondergrenzen. Tijdens dit congres kan in samenhang met punt 3 wederom een pijlpaal geslagen worden in een verdergaande grensoverschrijdende samenwerking in de Kempen.

